

творчого перетворення енергій, які виходять з темної, першопочаткової глибини буття, в нове життя і нову Свідомість».

Нова Свідомість людини пронизана визнанням та повагою до різних форм Свідомості інших об'єктів і цей принцип біоетики має стати визначаючим та регулюючим у взаємовідносинах людини з навколишнім світом. Зростання Свідомості та Духовності можуть оздоровити планету та спасти людство від назріваючого екологічного апокаліпсису, зберегти життя на планеті та забезпечити нові можливості для його стабільного існування і розвитку.

ФОРМУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОСТІ ЗНАТЬ УЧНІВ З ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Хоменко П.В.

Полтавський ДПУ імені В.Г. Короленка

Оновлена система освіти має на меті орієнтацію підростаючого покоління на гуманістичні цінності, формування конкурентного випускника в європейському та світовому просторах, виховання покоління молоді, що буде мобільним і захищеним на сучасному ринку праці, здатним робити особистісний духовно-світоглядний вибір, матиме необхідні знання, які будуть функціонувати в реальному житті особистості, як складова частина ключових компетентностей.

У доборі змісту природничої освіти, в тому числі й хімічної враховується практичність знання. Зміст шкільної освіти має бути осучасненим так, щоб випускники могли швидко адаптуватися в самостійному житті, цілеспрямовано використовувати свій потенціал для самореалізації в професійному й особистому житті.

Цілком природно, що в цих умовах постає питання про те яким повинен бути якісний рівень природничих знань, щоб вони могли задовольнити ті вимоги, які ставляться суспільством перед сучасною школою. Оновлення змісту освіти та її основних орієнтирів розвитку потребує і нових підходів до якості природничих знань загальноосвітніх навчальних закладів. Поряд з традиційними характеристиками знань (системність, науковість тощо), яких нова система освіти, ніякому випадку, не відкидає, розвивається і відносно нове поняття – функціональність знань.

Сучасні дослідження вітчизняних та зарубіжних (переважно Нідерланди та Росія) фахівців не дають системного уявлення про функціональні знання і особливо про специфіку їх формування на різних ланках навчально-виховного процесу. Критерій функціональності застосовується в дуже вузькому змісті, не враховується творчий потенціал особистості, розвиток її мотиваційної сфери. Система формування функціональних знань фактично не сформована, а поодинокі фрагменти такої системи по суті відірвані від процесу творення ключових компетентностей особистості.

Функціональні знання – чітка, об'єктивна, систематизована наукова інформація засвоєна до рівня осмислення її зовнішніх та внутрішніх

зв'язків та здатна до творчої реалізації особистістю в змінних умовах її існування, як складова частина формування ключових компетентностей..

Таке визначення дозволяє врахувати творчий аспект реалізації знання у відповідності з зміною вимог, що ставить суспільство, промисловість, наука, техніка перед сучасною школою. Нефункціональні знання будуть завжди відставати від вимог, які перед ними ставляться, а функціональні дозволять особистості не лише пристосуватися до оточуючого світу, а і змінювати його відповідно до власних потреб, користуючись відомостями про його об'єктивні характеристики. Таке визначення відповідає вимогам гуманізації освіти, оскільки саме людина (а не знання) є центральною ланкою формування функціональності. Це визначення дозволяє змінити відношення до знання в відповідності до особистісно – розвиваючого навчання, оскільки в системі формування функціональних знань розвиток особистості є найголовнішою вимогою і результатом.

Таке визначення функціональних хімічних знань повністю відповідає і основним завданням компетентностей: 1) дають можливість особистості ефективно брати участь в багатьох соціальних сферах і роблять внесок в розвиток якості суспільства та особистого успіху; 2) виступають індикаторами готовності особистості до активної участі в житті суспільства; 3) спрямовують навчально – виховний процес на досягнення освітніх цілей.

Формуюча методика також включає в себе чотири базових напрямки діяльності:

- Розробка методичних рекомендацій до вивчення теми „Природні джерела вуглеводнів”, основою яких є різнорівневі творчі завдання, самостійні дослідницькі задачі, робота з науковою літературою та періодичними виданнями, міжпредметні та надпредметні зв'язки, використання попереднього життєвого досвіду учнів тощо.
- Розробка та впровадження програмованого педагогічного засобу, який являє собою комп'ютерну програму, спрямовану на підвищення інтересу до вивчення хімії та озброєння учнів навичками використання комп'ютерної техніки при здобуванні знань. Даний ППЗ містить звукові, відео – матеріали, роботу з діаграмами, таблицями, географічними мапами, він дозволяє досягти високої ефективності вивчення при фактичній відсутності зовнішнього контролю та вимог; програма передбачає корекцію відповідей і автоматичну оцінку результатів.
- Розробка та впровадження системи вправ та завдань з органічної хімії з метою максимального наближення їх до реальних практичних потреб людини, підвищення внутрішньої мотивації до навчання та широкого застосування між предметних зв'язків. При розробці системи вправ та завдань з органічної хімії важливий акцент здійснюється також на структурування цих завдань і їх часового розміщення в структурі вивчення навчального матеріалу.
- Узагальнення знань про органічні речовини в аспекті функціона-

льності, що являється свого роду підсумковим етапом формування функціональності хімічних знань з органічної хімії.

ИНТЕРНИЧ – СОДЕЙСТВУЯ ГУМАННОМУ ОБРАЗОВАНИЮ

*Ющенко А.А., Лепорский Д.А.
ИнтерНИЧ Украина, Харьков*

В свете стремления Украины интегрироваться в ЕС и систему европейского образования, введение гуманных, биоэтических принципов в образовательный процесс и исследовательскую практику на сегодняшний день должно представлять особую важность. Основной целью Болонского процесса, участие в котором Украина подписала 19 мая 2005 года, является гармонизация высшего образования в «Европейском пространстве». В то время как сегодня в 14 странах ЕС запрещено использование животных в школе, в Аргентине (1987г.), Словацкой Республике (1994г.) и Израиле (1999г.) существуют законы о недопустимости их препарирования, а в Италии (1993г.) действует право отказа принимать участие в экспериментах на животных в любой форме, в Украине студент-биолог, медик, фармаколог или ветеринар, столкнувшийся с фактом участия в них, оставался до последнего времени, без права выбора. 14 марта этого года президент Украины подписал закон о защите животных. Это, безусловно, грандиозное событие для нашего общества. Несколько статей Закона предусматривают урегулирование вопросов использования животных в процессе обучения. Теперь каждый студент, не желающий причинять вред животному в процессе обучения, имеет право на получение альтернативного источника знаний (с помощью моделей, симуляторов, компьютерных программ или неинвазивных методов изучения биологических наук).

Внедрение гуманных принципов отношения к животным в образовании – основная задача, которой с 2000 года занимается международная организация ИнтерНИЧ (с 1988 по 2000 гг. – ЕвроНИЧ). Являясь открытой организацией, объединяющей самых различных людей: студентов, преподавателей и участников кампаний за права животных, ИнтерНИЧ удалось сформировать широкую сеть с контактами в более чем 50 странах. Руководство деятельностью на международном уровне осуществляется координатором, а на уровне отдельной страны – национальным контактным лицом в этой стране.

Работая с преподавателями по введению альтернатив и со студентами в целях поддержания свободы совести, ИнтерНИЧ активно содействует обеспечению наиболее этичных и эффективных путей приобретения знаний и навыков. Не существует причин, по которым животных следует убивать для диссекций и экспериментов в образовании. На сегодняшний день в мировой практике разработано бесчисленное количество гуманных новаторских методов, которые все в большей степени становятся нормой в ведущих университетах мира. Этическое образование без использования лабораторных животных включает альтернативные мето-